

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Положення
про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті
імені Юрія Федьковича

Чернівці – 2020

ЗМІСТ

- 1. Загальні засади**
- 2. Структура системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти**
- 3. Складові системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті**
  - 3.1. Політика Університету щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти**
  - 3.2. Забезпечення якості змісту підготовки фахівців та організації освітнього процесу**
  - 3.3. Кадрове забезпечення освітнього процесу**
  - 3.4. Забезпечення навчальними ресурсами та підтримка здобувачів вищої освіти в умовах організації студентоцентрованого навчання**
  - 3.5. Моніторинг у системі внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті**
  - 3.6. Інформаційний менеджмент**
  - 3.7. Публічна інформація**
- 4. Циклічне зовнішнє забезпечення якості вищої освіти**
- 5. Документи, що регламентують управління якістю освітньої діяльності Університету**

1. Загальні засади

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (надалі – СВЗЯО) в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (надалі – Університет) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014 р.), “Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти” Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (2015р.), національного стандарту України “Системи управління якістю” ДСТУ ISO 9001:2009 та професійних стандартів; Концепції забезпечення якості вищої освіти України» за результатами проекту Tempus «TRUST» «Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти України», («Towards Trust in Quality Assurance System» № 516935-TEMPUS-1-2011-1-FITEMPUS-SMGR, 15.10.2011-14.10.2014).

Положення про СВЗЯО визначає основні принципи, процедури та індикатори забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Університеті, а також розподіл повноважень щодо забезпечення якості освіти між учасниками освітнього процесу, керівниками (гарантами) освітніх програм, кафедрами і факультетами/інститутами, загальноуніверситетськими структурними підрозділами, керівними органами Університету, їх робочими і дорадчими органами тощо.

Положення регулює питання залучення до процесів забезпечення якості освіти в Університеті як учасників освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний персонал), так і інших зацікавлених осіб (роботодавці, випускники та ін.).

Концептуальними засадами системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є стандартизація і трансформація змісту професійної підготовки на основі компетентнісного, особистісно-орієнтованого та студентоцентрованого підходів; дотримання загальнопедагогічних і специфічних принципів навчання, принципів інноваційної освітньої діяльності, відповідності європейським і національним стандартам забезпечення якості вищої освіти та професійним стандартам, що забезпечує реалізацію визначених

цілей і завдань освітньої програми очікуваним результатам навчання. Критерії оцінки якості освіти ґрунтуються на Місії, Концепції розвитку Університету, Політиці з оцінки якості освіти, на стандартах вищої освіти, на врахуванні вимог споживачів до рівня підготовки і компетентності випускників тощо.

Основними *цілями* системи внутрішнього забезпечення якості Університету є:

- формування стійкої довіри в абітурієнтів, здобувачів вищої освіти, а також працедавців та органів державної влади й управління до присвоєних Університетом ступенів вищої освіти за всіма освітніми програмами в Україні та поза її межами;

- забезпечення відповідності надання освітніх послуг державним ліцензійно-акредитаційним вимогам;

- формування в Університеті культури якості як основи конкурентоспроможності Університету та його випускників;

- забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті відповідно до загально визнаних європейських і світових стандартів;

- запровадження і постійне удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті.

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти – надання якісних освітніх послуг за всіма напрямками провадження освітньої діяльності для здобувачів вищої освіти в Університеті.

Ця мета передбачає створення безперервного процесу покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що не припиняється після проведення моніторингу чи отримання будь-якого зовнішнього зворотнього зв'язку, а всі результати й рекомендації враховуються в подальшій діяльності.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- реалізація політики Університету щодо забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності;

- організація і здійснення моніторингових досліджень якості вищої освіти та освітньої діяльності;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу і підтримки здобувачів вищої освіти;

- забезпечення функціонування і постійного удосконалення інформаційної системи Університету для ефективного управління якістю вищої освіти;

- здійснення просвітницької та методично-консультативної діяльності з питань забезпечення якості вищої освіти;

- забезпечення кореляції завдань системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті із процедурами зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті передбачає:

- визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;

- здійснення моніторингу якості освітньої діяльності;

- систематичне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, результативності роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників, кафедр та інших структурних підрозділів Університету, регулярне оприлюднення показників оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах та іншими способами;

- забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних і педагогічних працівників;

- забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою, наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти і кваліфікації;

- використання ефективної системи запобігання і виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників Університету і здобувачів вищої освіти;

- участь Університету в національних і міжнародних рейтингових дослідженнях закладів вищої освіти;

- здійснення інших процедур і заходів.

Політика забезпечення якості освіти в Університеті спрямована на реалізацію місії Університету та виконання завдань, передбачених стратегією його розвитку, вдосконалення культури якості в усіх процесах через дотримання учасниками освітньої діяльності таких *принципів*:

- *автономності* – забезпечення якості шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених у законодавстві; добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану і поліпшення якості;

- *академічної свободи* – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених у законодавстві.

- *академічної доброчесності* – забезпечення якості освіти на засадах чесності, справедливості, відповідальності та дотримання норм академічної етики, корпоративних правил і ціннісних орієнтирів, взаємоповаги усіх учасників освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності, виконання покладених на них обов'язків задля забезпечення довіри до результатів навчання, наукових (творчих) досягнень.

- *академічної культури* – забезпечення якості має сприяти розвитку культури якості у суб'єктів освітнього процесу;

- *вимірюваності* – забезпечення якості на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур;

- *відкритості і прозорості* – забезпечення можливості суб'єктів освітньої діяльності мати вільний доступ до інформації про здійснення освітньої діяльності в Університеті в порядку та межах, визначених законодавством;

- *відповідальності* – формування в учасників освітньої діяльності високого рівня усвідомлення вимог щодо якості освіти в Університеті, своєї відповідальності за ухвалені рішення та виконану роботу;

- *відповідності* європейським і національним стандартам – провадження освітньої діяльності відповідно до вимог національного законодавства та європейських стандартів якості вищої освіти;

студентоцентрованості – спосіб організації навчання та викладання, що передбачає розроблення освітніх і навчальних програм на компетентнісному підході, впровадження інноваційних методів викладання, спрямованих на поліпшення навчання в процесі взаємодії викладачів і здобувачів вищої освіти, формування в здобувачів вищої освіти здатності самостійно і творчо застосовувати набуті вміння і навички при вирішенні прикладних завдань;

освіта впродовж життя – процес особистісного, соціального і професійного розвитку здобувачів вищої освіти та працівників Університету протягом життя задля підвищення якості як особистого життя, так і соціального оточення;

системність в управлінні – механізм здійснення управління освітнім процесом на основі координації та налагодженої співпраці, у якому всі процеси взаємопов'язані, що сприяє належній комунікації всіх учасників освітньої діяльності.

Університет визначає якість освіти як за результатами зовнішніх моніторингів, так і внутрішнього моніторингу з урахуванням індикаторів і критеріїв розробленої методики проведення оцінки якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти включає всі процедури, які здійснює Університет щодо безперервного вдосконалення якості освітнього середовища, в якому якість освітніх програм, навчання і викладання, результатів та кваліфікацій, навчальні можливості і ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам стейкхолдерів, а також вимогам інших органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

Основними процедурами внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті є: побудова системи показників якості освітньої діяльності та якості підготовки фахівців; розробка і проведення моніторингових процедур для визначення динаміки забезпечення якості освітніх процесів і результатів;

самооцінка якості освітньої діяльності суб'єктами освітнього процесу на всіх рівнях управління для їх цілеспрямованої самоорганізації; підготовка і проведення маркетингово-моніторингових досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, соціально-педагогічних та соціально-психологічних досліджень для визначення якості надання освітніх послуг і задоволеності якості освіти; рейтингове оцінювання результатів діяльності для стимулювання та мотивації учасників освітнього процесу щодо постійного покращення якості освіти.

2. Структура системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Структура системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті передбачає такі інституційні рівні її функціонування, між якими розподіляються повноваження і обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань:

- Перший рівень – здобувачі освіти Університету та їх ініціативні групи, права ініціювання та моніторинг питань пов'язаних із інформаційним супроводом та підтримкою здобувачів освіти.

- Другий рівень – кафедри, гаранті програм, проєктні групи (керівники проєктних груп) програм, викладачі які забезпечують освітні компоненти та ініціативні групи здобувачів освіти за програмою (групи забезпечення), роботодавці. На цьому рівні здійснюється безпосередня реалізація освітніх програм і проводиться поточний моніторинг щодо якості їх змісту й впровадження.

- Третій рівень – управлінська діяльність керівників (декана/директора) структурних підрозділів (факультети/інститути, фаховий коледж), їх заступників, дорадчих рад (вченої, педагогічної рад, науково-методичної), органів студентського самоврядування та іншого персоналу менеджменту, яка забезпечує якісну освітню діяльність з реалізації освітніх програм на усіх рівнях вищої освіти.

Забезпечення якості на факультетському, інститутському, фахового коледжу рівнях реалізується шляхом:

- формування, спільно з випусковими кафедрами, освітніх програм, навчальних планів;
- участь у процесах ліцензування й акредитації;
- проведення моніторингу якості організації освітнього процесу і навчально-методичного забезпечення кафедрами;
- організація звітів завідувачів кафедр на вченій раді факультету/інституту, голів циклових комісій на педагогічній раді фахового коледжу не менше одного разу за навчальний рік;
- обрання за конкурсом на посади асистентів, старших викладачів, доцентів;
- організація та проведення контрольних заходів, у тому числі підсумкового контролю, проведення контрольних робіт різного рівня (ректорських) тощо;
- контроль за наявністю необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи студентів за кожною освітньою програмою;
- збір відомостей та укладання звітності за результатами проведених контрольних заходів;
- забезпечення перевірки кваліфікаційних студентських робіт (проектів) на наявність плагіату та інші.

У межах факультетського/інститутського, фахового коледжу діяльність завідувачів кафедр, голів фахових комісій з організації освітнього процесу та контролю щодо його якості, передбачає: забезпечення формування та реалізацію освітніх програм; організацію та методичне забезпечення освітнього процесу на кафедрах; відділенні; організацію студентоцентрованого навчання; контроль за виконанням навчальних планів і програм навчальних дисциплін, графіку освітнього процесу, дотримання розкладу занять, за якістю викладання навчальних дисциплін; організацію, методичне забезпечення та керівництво самостійною роботою студентів; збір та узагальнення контрольних показників

щодо якості освітньої діяльності здобувачів вищої освіти і викладачів; забезпечення проведення внутрішніх та зовнішніх заходів контролю та моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; контроль за якістю розробки навчальних та робочих навчальних планів усіх рівнів підготовки фахівців, за розробкою викладачами кафедри навчальних програм, силабусів навчальних дисциплін та іншого навчально-методичного забезпечення; проведення річних звітів викладачів на засіданнях кафедр (відділень) з питань забезпечення якості вищої освіти; контрольні відвідування занять викладача, у тому числі й проведенням відкритих занять та інші.

- Четвертий рівень – загальноуніверситетські структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості освітньої діяльності (відділ кадрів, навчальний відділ, центр моніторингу та забезпечення якості освіти університету, сектор ліцензування, акредитації та нострифікації, відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, студентське бюро та ін.); дорадчі та консультативні органи (ректорат, Вчена рада, комісії Вченої ради, науково-методична рада, приймальна комісія, наукова рада, органи студентського самоврядування та ін.). На цьому рівні здійснюється: розроблення загальноуніверситетської нормативної, плануючої та облікової документації, науково-методичний супровід академічної мобільності здобувачів вищої освіти, виконання прийнятих рішень, проведення моніторингових процедур.

Діяльність навчального відділу передбачає участь у розробці політики Університету щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти та нормативно-правової бази; здійснення експертизи освітніх програм; аналіз системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; розробку методичних рекомендацій щодо порядку видачі документів про освіту та контроль за видачею дипломів і додатків до дипломів; розробку методичних рекомендацій щодо формування робочого графіку освітнього процесу на навчальний рік (в т.ч. екзамени); аналіз та узагальнення стану організації навчальної та методичної роботи кафедр, лабораторій, факультетів\інститутів шляхом перевірки виконання навчальних планів тощо; організацію формування

педагогічного навантаження та його перевірки, ведення реєстру штатів науково-педагогічних і педагогічних працівників; ведення реєстру аудиторного фонду; організацію складання розкладу занять і здійснення контролю за його дотриманням; організацію проведення практик студентів (складання графіків, контроль за наказами про проведення вказаних практик); організацію підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та проведення стажування; ведення статистики контингенту студентів, кількості академічних груп, аналіз та ведення обліку руху контингенту студентів (узгодження показників із відділом по роботі з ЄДЕБО) та інші процедури.

Діяльність Центру моніторингу та забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає: розробку та впровадження заходів щодо підвищення якості освіти та освітньої діяльності, забезпечення її відповідності сучасному рівню розвитку освіти, науки, потребам ринку, вимогам законодавства; здійснення системного та комплексного аналізу змісту освіти відповідно до Ліцензійних вимог; аналіз європейських стандартів та міжнародного досвіду у сфері забезпечення якості освіти і впровадження найкращих практик в Університеті; аналіз складових системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на основі результатів опитувань здобувачів вищої освіти, працівників, випускників та роботодавців; узагальнення стану навчальної та методичної роботи кафедр; формування пропозицій щодо удосконалення системи забезпечення якості підготовки фахівців на основі результатів проведеного різного рівня моніторингу; підтримку процедур, що забезпечують принципи академічної доброчесності; координацію діяльності структурних підрозділів у частині забезпечення якості викладачів, підготовки звітів самоаналізу чи інших процедур пов'язаних з акредитацією освітніх програм та іншими процедурами зовнішнього забезпечення якості освіти та підтвердження статусу Університету – національний.

- П'ятий рівень – Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада, функції яких визначаються Законом України «Про вищу освіту» та Статутом. На цьому рівні здійснюється прийняття загальноуніверситетських рішень щодо формування стратегії і політики забезпечення якості, затвердження і закриття освітніх

програм, затвердження внутрішньої нормативно-правової документації, програм дій і конкретних заходів тощо.

Забезпечення якості освіти на університетському рівні реалізується шляхом:

- здійснення ефективного управління освітнім процесом з використанням інформаційних систем;
- здійснення систематичного моніторингу кафедр та факультетів/інститутів;
- організації та підтримки взаємного контролю за якістю освітньої діяльності;
- забезпечення підвищення кваліфікації (у тому числі організації закордонних стажувань) науково-педагогічних працівників і педагогічних працівників;
- рейтингування викладачів;
- проведення ректорських замірів знань як етапу оцінювання кваліфікації здобувачів вищої освіти;
- забезпечення ефективної системи заходів із запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях співробітників і здобувачів вищої освіти Університету;
- інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

3. Складові системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті

3.1. Політика Університету щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Політика Університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті – це сукупність стандартів, рекомендацій і прийнятих рішень, процедур щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті.

Політика Університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (далі – Політика Університету) є складовою його стратегічного менеджменту і спрямована на розроблення та затвердження Стратегії розвитку Університету.

Політика Університету є публічною і відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також інших зацікавлених сторін; реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням усіх структурних підрозділів Університету та учасників освітнього процесу; передбачає інтеграцію наукової та освітньої діяльності Університету, ефективне використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі, створення умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації потенційних фахівців; академічну доброчесність і свободу.

Політика Університету передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвитку інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти.

Політика Університету спрямована на підвищення рівня зацікавленості здобувачів вищої освіти/викладачів та працівників університету в регламентації процедур організації освітньої діяльності та забезпечення якості освітнього процесу; подання інформації про процедури та рішення у відкритому доступі; прописаний механізм впливу на прийняття рішень та їх оскарження; залучення зовнішніх стейкхолдерів до формування політики забезпечення якості;

створення спільних з роботодавцями рад для обговорення питань і прийняття рішень щодо організації освітнього процесу з метою якісної підготовки фахівців.

3.2. Забезпечення якості змісту підготовки фахівців та організації освітнього процесу

Ключовим забезпечення якості змісту підготовки фахівців є розроблення освітніх програм відповідно до Стандартів вищої освіти.

Освітні програми повинні забезпечувати високу конкурентоспроможність випускників Університету на ринку праці та мати чітко визначену мету, результати навчання, їх оцінювання, кваліфікацію випускника, що досягається завдяки багатоманітності освітніх програм та уникнення їх тотожності.

В Університеті наявні механізми розроблення освітніх програм: визначення профілю освітньої програми, відповідності освітніх програм діючому стандарту, суспільним потребам, участі зацікавлених сторін при розробленні нової освітньої програми; затвердження освітньої програми; внесення змін до освітньої програми; створення каталогів курсів вільного вибору; самоаналізу (самооцінювання) освітніх програм щодо їх розробки; оприлюднення освітніх програм, навчальних планів і програм навчальних дисциплін (нормативних і вибіркових) на сайті Університету та його структурних підрозділів; експертної оцінки освітніх програм працедавцями та іншими стейкхолдерами; закриття освітньої програми.

Моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм відбувається для того, щоб гарантувати досягнення встановлених цілей та їх відповідність потребам студентів і суспільства. Перегляди освітніх програм спрямовані на їх безперервне вдосконалення. Дії, заплановані в результаті перегляду, та результати їх виконання доводяться до відома зацікавлених сторін.

На основі освітніх програм розробляється відповідний навчальний план та робочі програми навчальних дисциплін.

Проектування та розроблення навчальних планів регламентовано стандартами освітньої діяльності, стандартами вищої освіти за

спеціальностями, наказами Міністерства освіти і науки України, інструктивними листами, положеннями Міністерства освіти і науки України, Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2020 р.) та поточними методичними рекомендаціями щодо якості організації освітнього процесу.

3.3. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Кадрове забезпечення освітнього процесу в Університеті регулюється прозорими процедурами відбору, кваліфікаційними вимогами і вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Освітній процес забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні та педагогічні працівники-практики, які мають досвід практичної діяльності за фахом не менше 5 років.

Якість викладацького складу визначається наданням високоякісної університетської освіти, підготовкою висококваліфікованих, конкурентоспроможних на ринку праці України та закордоння фахівців; забезпеченням усебічного розвитку наукових досліджень; рівнем виховання високоосвіченої, гармонійно розвиненої, національно свідомої особистості; можливостями інтеграції у світовий освітньо-науковий простір зі збереженням та примноженням кращих національних і світових освітянських традицій. Основними індикатори, що визначають якість викладацького складу є: рівень здобутих студентами знань, умінь, навичок, інших компетентностей, відповідно до стандартів вищої освіти; рівень організації освітнього процесу, органічне поєднання навчання з науково-дослідною роботою; застосування інноваційних форм навчання, що відповідають стандартам вищої освіти та сприяють здобуттю якісної вищої освіти, створенню нових знань; урахування сучасних вимог ринку праці та вміння оперативного реагування шляхом коригування та перегляду концептуальних підходів і методики викладання; відповідність наукових досліджень і фахових інтересів змісту навчальних дисциплін, наявність наукових публікацій за тематикою дисциплін у фахових виданнях; відповідних методичних розробок.

Прийняття на роботу здійснюється за відкритими і прозорими процедурами на конкурсній основі до заміщення посад за формою контракту, який передбачає: загальні положення, права та обов'язки науково-педагогічних і педагогічних працівників із визначенням вимог до якості науково-дослідної діяльності, якості викладання, забезпечення навчальними ресурсами, неперервності професійного розвитку, оплати праці й соціально-побутове забезпечення, перевірку академічної доброчесності викладачів, стимулювання викладачів, зміну та розірвання контракту.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників відбувається згідно з річними планами підвищення кваліфікації, складеними на підставі перспективних планів і договорів з органами державної влади, місцевого самоврядування, навчальними закладами й науковими установами. Міжнародна співпраця з питань стажування здійснюється за міжнародними угодами та договорами з відповідними установами за кордоном. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників в Університеті регулюється Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (2020 р.).

Безперервний професійний розвиток науково-педагогічних і педагогічних працівників забезпечується системою постійно діючих наукових і методичних заходів різного рівня: загальноуніверситетські (факультетські/інститутські) – постійно діючі науково-методичні семінари з актуальних питань науки та освіти; кафедральні методичні семінари з освітніх інновацій, з питань якості навчання та викладання, оцінювання результатів навчання; круглі столи, майстер-класи з проблем розвитку освітнього середовища університету із залученням провідних учених і практиків, студентів, працедавців, представників громадськості; спільна робота з професійними асоціаціями, громадськими освітніми організаціями тощо.

В університеті створюються умови для здійснення програм академічної мобільності за програмами Еразмус+ та отримання міжнародної сертифікації для викладачів і студентів: Business English Certificates (BEC) – кембріджські

іспити на знання ділової англійської мови; ELTS (International English Language Testing System – Міжнародна тестова система з визначення рівня англійської), Microsoft Certified Technology Specialist (MCTS) і Microsoft Certified Professional Developer (MCPD), IBM Academic Initiative та інші.

Рівень наукової та професійної активності науково-педагогічного та педагогічного працівника визначається відповідно використовуються критеріїв та показників, визначених Положенням про рейтинг викладачів (2019 р.).

3.4. Забезпечення навчальними ресурсами та підтримка здобувачів вищої освіти в умовах організації студентоцентрованого навчання

Університет відповідає за створення сприятливих умов для забезпечення якості вищої освіти, а саме: за розвиток освітнього середовища щодо навчальної та викладацької діяльності, підтримку здобувачів вищої освіти; визначення необхідного для реалізації програми ресурсного забезпечення (спеціалізоване обладнання, спеціальні навчальні приміщення, наявність навчальної і наукової літератури, бази навчальних і виробничих практик, інформаційно-програмне забезпечення); за надання послуг здобувачам вищої освіти, формування посадових інструкцій тощо; навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності, яке представлено наявністю у вільному доступі (документів, визначених нормативно-правовими актами з питань вищої освіти; електронного каталогу наукових, навчальних та навчально-методичних публікацій; електронних версій навчально-методичної літератури та наукових досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів Університету, мультимедійних інтерактивних видань Університету, навчального-методичного доробку тощо).

Університет забезпечує здобувачів вищої освіти підтримкою через:

- наставництво та співпрацю з боку науково-педагогічних та педагогічних працівників, наукових керівників, завідувачів кафедр, директора/деканів, заступників деканів/директорів, кураторів академічних груп, старших лаборантів кафедр і деканатів/дирекції, фахівців адміністративного персоналу, голови та представників студентського парламенту та ін.;

- створення належної системи адаптації першокурсників та здобувачів, що поновилися чи були переведені з інших закладів вищої освіти, до особливостей навчання в Університеті;

- розвиток взаємоповаги та дотримання етичних норм у стосунках здобувачів вищої освіти й викладачів, дотримання принципів академічної доброчесності;

- наявність належних процедур реагування на скарги та пропозиції здобувачів вищої освіти;

- виховання в здобувачів вищої освіти автономності та відповідальності;

- стимулювання мотивації здобувачів вищої освіти;

- залучення здобувачів вищої освіти до активної участі в організації освітнього процесу.

Провідною технологією навчання здобувачів вищої освіти в Університеті є студентоцентроване навчання, що передбачає спрямованість освітнього процесу на набуття компетентностей, активне включення здобувачів вищої освіти в освітню діяльність на засадах рівноправних партнерських стосунків з метою розвитку їх здатності до критичного мислення, формування позитивної мотивації та особистісно-професійного саморозвитку.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєвонеобхідних знань і умінь майбутньому фахівцю. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувача вищої освіти. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Основними механізмами забезпечення якості навчання є: розвиток особистості здобувача вищої освіти як основного пріоритету в освіті; прийняття його як суб'єкта впливу на організацію і зміст освіти у вищій школі; визнання ролі та участі здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти; розкриття потенціалу їх для максимального використання та реалізації у навчально-професійній сфері; набуття впевненості здобувача вищої освіти в собі як майбутнього фахівця. З метою реалізації індивідуальної траєкторії навчання передбачено: індивідуалізацію та персоналізацію навчання здобувачів вищої освіти, які забезпечуються системою організації освітнього процесу за вільним вибором варіативної складової, формування індивідуального навчального плану; участь здобувачів вищої освіти в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення; надання здобувачам вищої освіти інформації про навчальні дисципліни, включені до індивідуального навчального плану, форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання; періодичне проведення опитувань студентів з питань їх задоволення освітніми програмами, компонентами програм та якістю надання освітніх послуг; процедури аналізу та врахування результатів опитування; моніторинг прозорості та об'єктивності оцінювання, застосування новітніх методик навчання тощо.

Система контролю і самоконтролю, оцінювання та самооцінювання результатів навчання регулюється внутрішніми нормативними документами, у яких визначено види і форми контролю, порядок і процедури проведення поточного, підсумкового контролю, атестації, оцінювання практик; правила формування індивідуальної рейтингової оцінки студента та академічної групи; права та обов'язки студента при організації освітнього процесу на основі накопичувальної рейтингової системи; порядок допуску до перескладання іспиту та ін.

Організація освітнього процесу відбувається з урахуванням потреби, складу форми навчання здобувачів вищої освіти, а також навчання студентів за індивідуальним навчальним планом та з особливими освітніми потребами.

Для якісної підтримки здобувачів вищої освіти забезпечено належну кваліфікацію та доступ до можливостей професійного розвитку допоміжного й адміністративного персоналу, а саме: удосконалення процедур набору й розвитку викладацького складу та фахівців адміністративного персоналу; забезпечення гарантій поінформованості здобувачі вищої освіти про наявність відповідних послуг; розроблення методології діагностики рівня компетентності викладачів; зосередження уваги на результатах навчання; створення сприятливого середовища для викладачів й адміністративного персоналу завдяки встановленню та дотриманню чітких, прозорих і справедливих процедур набору працівників, можливості та стимулу для їх професійного розвитку, заохочення до наукової діяльності, застосування інноваційних методів і технологій викладання тощо.

Задля забезпечення високої якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти в Університеті запроваджено співпрацю із зацікавленими сторонами, якими є: абітурієнти, академічне середовище (здобувачі вищої освіти, викладачі, керівний склад, органи управління), випускники, роботодавці, шляхом з'ясування думки щодо ключових питань розвитку, об'єднання інтелектуального потенціалу, матеріальних, фінансових і корпоративних ресурсів партнерів та ін. Основними завданнями такої співпраці є: збір та аналіз інформації для розроблення й удосконалення освітніх програм; залучення здобувачів вищої освіти до реальної практичної (виробничої) і дослідницької діяльності; аналіз і прогнозування потреб ринку праці й забезпечення працевлаштування випускників; організація підвищення кваліфікації і стажувань науково-педагогічних і педагогічних працівників, і співробітників Університету на базі, яку надали сторони-партнери; залучення партнерів до процесу оцінювання здобувачів вищої освіти; – спільна реалізація і ресурсна підтримка навчальних програм, виробничих і переддипломних практик та оцінка якості підготовки випускників; реалізація проєктів щодо оснащення навчальних приміщень, наукових лабораторій, забезпечення іншими навчальними ресурсами; організація та проведення спільних наукових, навчальних (науково-навчальних) заходів: конференцій, шкіл-семінарів для

здобувачів вищої освіти, молодих учених та ін. Процес взаємодії Університету із зацікавленими сторонами забезпечують структурні підрозділи, керівний і викладацький склад.

3.5. Моніторинг у системі внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті

Інструментом для об'єктивного, інформаційного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління процесом підготовки здобувачів вищої освіти в Університеті є моніторинг.

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в Університеті, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей. Моніторинг вищої якості освіти може бути внутрішній та зовнішній. Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом вищої освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Моніторинг і самооцінка результатів навчання в Університеті проводиться з метою отримання об'єктивної інформації результатів навчання студентів відповідно до освітніх програм; виявлення динаміки якості результатів навчання студентів; аналізу якості організації, управління і контролю підготовки фахівців на факультеті/в інституті та кафедрі; вироблення і впровадження заходів корегування якості навчання студентів на рівні факультетів/інститутів, кафедр, викладача, студента.

Завдання моніторингу:

Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом та його методичним забезпеченням. Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу. Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання. Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних

та педагогічних працівників. Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в Університеті.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти. Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в Університеті, що включає кілька рівнів: здобувач вищої освіти; викладачі; наукові керівники; батьки і громадськість та ін. Суб'єктами моніторингу виступають: моніторингова група; адміністрація закладу; органи управління освітою (різних рівнів).

Основними формами та показниками моніторингу є: самооцінювання власної діяльності гарантими освітніх програм, кафедрами, викладачами, здобувачами вищої освіти, адміністрацією, випускниками та працевлаштувачами; внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичних об'єднань (проведення контрольних робіт (зрізів), відвідування навчальних, і факультативних занять; аналіз рівня успішності здобувачів вищої освіти, кількості призерів та переможців усіх етапів Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсів, захисту наукових і творчих робіт, результатів інтелектуальних конкурсів, аналіз результативності працевлаштування випускників тощо.

Критерії моніторингу: об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу); систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності); відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів; надійність (повторний контроль іншими суб'єктами); гуманність (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати: отримання результатів стану освітнього процесу в Університеті; покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах. Дані моніторингу використовуються для обговорення на засіданнях Вчених рад факультетів/інститутів, Університету та педагогічних радах фахового коледжу.

За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Показники опису та інструментів внутрішнього моніторингу якості освіти: кадрове забезпечення освітньої діяльності - якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу; контингент здобувачів вищої освіти; психолого-соціологічний моніторинг; здобувачі освіти; результати навчання; педагогічна діяльність; управління закладом освіти; освітнє середовище; методичне забезпечення; формування іміджу (статусу) Університету та ін.

Моніторинг системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти повинен бути об'єктивним, відкритим, інформативним, прозорою. Проведення моніторингових процедур в Університеті регулюється Положення про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (2020 р.).

3.6. Інформаційний менеджмент

Система управління інформацією в Університеті – це організована система інформаційних і документаційних послуг, що передбачає збір, збереження, оброблення, аналіз та поширення інформації щодо планування та управління освітньою діяльністю.

Основна мета впровадження системи управління інформацією в Університеті – потреба інтегрувати інформацію, пов'язану з управлінням освітніми діями, і зробити її доступною в комплексному, але водночас лаконічному форматі для різних користувачів. До них належать керівники, розробники освітніх програм, викладачі, посадові особи інспекції, фінансові контролери, місцеві органи влади, здобувачі вищої освіти, а також інші зацікавлені особи.

Університет забезпечує збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньою діяльністю та освітніми програмами на основі використання інформаційних систем.

В Університеті працює корпоративна мережа, до якої підключені локальні мережі усіх підрозділів, що дає змогу працювати з корпоративною базою даних, електронною поштою (інтранет). Корпоративна мережа Університету підключена до мережі Інтернет.

Інфраструктуру інформаційного менеджменту системи внутрішнього забезпечення якості освіти складає корпоративно-інформаційна система Університету, яка включає підсистеми: «Управління приймальною комісією» та «Управління персоналом».

Інформація про результати освітньої діяльності і стан розвитку Університету збирається, зберігається та обробляється на основі корпоративної інформаційної системи Університету і є основою для підготовки загальних і локальних звітів, аналізу, діагностики та прийняття управлінських рішень з внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система управління інформацією дає змогу керувати великою кількістю даних та інформації, яку можна отримати, обробити, проаналізувати та зробити доступною для використання та розповсюдження за допомогою сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій, що забезпечує системний підхід до збирання та використання інформації про систему освіти в Університеті.

3.7. Публічна інформація

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556 від 1 липня 2014 року, наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів», стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015) Університет забезпечує доступність до інформації про свою діяльність, спеціальності, освітні програми.

Інформація про структуру та різні напрями діяльності Університету висвітлюється на його офіційному сайті та сайтах його структурних підрозділів.

На офіційному вебсайті Університету розміщуються: внутрішня законодавча база, участь університету у міжнародних рейтингових дослідженнях закладів вищої освіти, інформація з кадрових питань, наукові та

навчальні матеріали, загальні аналітичні матеріали про діяльність університету, звіти ректора, річні звіти з різних напрямів діяльності, результати моніторингу якості освіти, інформація для здобувачів вищої освіти.

Університет регулярно публікує сучасну, неупереджену і об'єктивну, кількісну та якісну інформацію про освітні програми, що реалізуються, очікувані результати виконання цих програм, про кваліфікації, що присвоюються, рівень викладання, процедури навчання і оцінювання, навчальні можливості для студентів.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті Університету і структурних підрозділів, систематично оновлюється.

4. Циклічне зовнішнє забезпечення якості вищої освіти

Університет забезпечує циклічність зовнішнього забезпечення якості через:

1) ефективну взаємодію структурних підрозділів у процесах: ліцензування освітньої діяльності; акредитації освітніх програм; інституційної акредитації; громадської акредитації Університету; зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання; інституційного аудиту; моніторингу якості освіти; визначення місця Університету в різноманітних рейтингах тощо;

2) урахування рекомендацій і виконання корегувальних дій за результатами будь-якого зворотного зв'язку, що надходить із системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти;

3) аналіз і вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти на основі європейських та національних стандартів вищої освіти.

5. Документи, що регламентують управління якістю освітньої діяльності Університету

Організація освітнього процесу регламентується чинними нормативно-правовими документами України, стандартами вищої освіти з урахуванням принципів формування Європейського простору вищої освіти та внутрішньо-університетськими документами, зокрема Положеннями:

- «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін» (2020 р.).

- «Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про рейтинг студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2016 р.).

- «Положення про виявлення та запобігання академічному плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2019 р.).

- «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2019 р.).

- «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості

освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про порядок замовлення, виготовлення, обліку та видачі документів про вищу освіту та академічних довідок у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2020 р.).

- інші нормативні документи.